

Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).

Спеціальність – 281.

Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 2.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.2.2>

УДК: 35.01:[351:796](477)

I. Г. Сурай,

д. держ. упр., професор,

професор кафедри управління та бізнес-адміністрування,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4377-2724>

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО ОРГАНУ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНИ СФЕРОЮ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

I. Suray,

Doctor of Science in Public Administration, Professor,

Professor of the Department of Management and Business Administration,

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

TRANSFORMATION OF THE CENTRAL AUTHORITY OF PUBLIC ADMINISTRATION OF UKRAINE IN THE SPHERE OF PHYSICAL CULTURE AND SPORTS

Необхідність подолання тривалих кризових явищ, що викликали військова агресія РФ з 2014 р., пандемія COVID-19, тощо, а також незворотність європейського та євроатлантичного курсу України, спонукають до свідомого формування системи публічного управління України та розвитку її демократичних основ. Однією з актуальних тем дослідження є трансформація інституцій в публічному управлінні сферою фізичної культури і спорту.

Законодавець не визначив чітко цю сферу, водночас дає визначення поняття «суб'єкти сфери фізичної культури і спорту», до який віднесено: фізичні особи, які займаються фізичною культурою і спортом, у тому числі спортсмени; фахівці сфери фізичної культури і спорту; заклади фізичної культури і спорту; відповідні органи влади».

Мета статті – розкрити особливості трансформації центрального органу державного управління України сферою фізичної культури і спорту за період з 1991р. дотепер. Основою дослідження став ґрунтовний аналіз нормативно-правових актів України за цей період.

За результатами проведеного дослідження з'ясовано, що у період з 1991 р. дотепер, відбулися трансформації центрального органу державного управління України сферою фізичної культури і спорту: 1) у 1991р. – центральний орган державного управління України; з 1996 р. – центральний орган виконавчої влади. Позначення «орган виконавчої влади» вказує на розподіл влад та пом'якшує «Public administration»; 2) трансформації зводилися до утворення (об'єднання, роз'єднання ...) нових органів виконавчої влади (інституцій) з частково новими назвами та передачею тих самих, іноді застарілих функцій, що не змінювало сутність інституційного механізму; 3) у функціях (повноваженнях) цих ЦОВВ спостерігається і сьогодні значні прояви державного управління через адміністрування (Public administration). При цьому, зауважимо, що названа сфера не є винятком, бо уся система публічного управління України потребує сьогодні кардинальних змін: функціонального моделювання системи публічного управління з відмовою державних інституцій від функцій «Hard administration»; «розведення» по різних інституціях функцій формування, реалізації політики та контролю за ними; передачу функцій управління (максимально) недержавним або напівдержавним інституціям.

The need to overcome long-term crisis phenomena caused by Russian armed aggression since 2014, the COVID-19 pandemic, as well as the irreversibility of Ukraine's European and Euro-Atlantic course, prompts the conscious formation of Ukraine's public management system and the development of its democratic foundations. One of the relevant research topics is the transformation of institutions in the public management of the sphere of physical culture and sports.

The legislator did not clearly define this field, at the same time defines the concept of "subjects of the field of physical culture and sports", which includes: natural persons engaged in physical culture and sports, including athletes; specialists in the field of physical education and sports; physical culture and sports facilities; relevant authorities".

The purpose of the article is to reveal the peculiarities of the transformations of the central body of public administration of Ukraine in the field of physical culture and sports since 1991 to date. The basis of the study was a thorough analysis of normative legal acts of Ukraine during this period.

According to the results of the conducted research, it was found that during the period from 1991 to date, a number of transformations of the central body of public administration of Ukraine in the field of physical culture and sports have taken place: 1) in 1991 – the central body of public administration of Ukraine. Since 1996 - the central body of executive power. The designation "executive authority" indicates the division of powers and softens "Public administration"; 2) transformations were reduced to the formation (unification, separation ...) of new executive bodies (institutions) with partially new names and the transfer of the same, sometimes outdated functions, which did not change the essence of the institutional mechanism; 3) in the functions (powers) of these central authorities of public administration, significant manifestations of state management through administration (Public administration) are observed even today. At the same time, it is worth noting that the mentioned area is not an exception, because the entire system of public administration of Ukraine needs a radical transformation: functional modeling of the public administration system with the refusal of state institutions from the functions of "hard administration"; "separation" of the functions of policy formation, implementation and control over various institutions; transfer of management functions as much as possible to non-state or semi-state institutions.

Ключові слова: *публічне управління, державне управління, механізми публічного управління, інституційний механізм, інституції, центральний орган виконавчої влади, сфера фізичної культури і спорту.*

Keywords: *public management, public administration, mechanisms of public management, institutional mechanism, institutions, central body of executive power, sphere of physical culture and sports.*

Постановка проблеми. В Україні, починаючи з проголошення незалежності до тепер, відбулися значні, парадигмальні, зміни в управлінні суспільством. Від адміністрування (Public administration), яке превалювало в Україні у 1990-х роках, сьогоднішня Україна все більш впевнено застосовує менеджмент (Public management, New Public management) і прагне застосовувати кращий демократичний досвід публічного управління.

Необхідність подолання тривалих кризових явищ, що викликали військова агресія РФ з 2014 р., пандемія COVID-19, тощо, а також незворотність європейського та євроатлантичного курсу України [1], спонукають до свідомого формування системи публічного управління України та розвитку її демократичних основ.

Тому дослідження різних аспектів публічного управління в Україні та розробка науково-обґрунтованих пропозицій для формування сучасної системи публічного управління є актуальними. Однією з актуальних тем дослідження є трансформація інституцій в публічному управлінні сферою фізичної культури і спорту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Серед науковців, які досліджували проблеми функціонування виконавчої гілки влади в Україні: В.Аверьянов, В.Бакуменко, О.Валевський, Н.Гончарук, І.Коліушко, М.Лахижа, В.Малиновський, В.Мельниченко, Т.Мотренко, Н.Нижник, В.Олуйко, Н.Плахотнюк, С.Серьогін, В.Сороко, В.Тимошук та ін. Серед дослідників державного управління сферою фізичної культури і спорту слід назвати І.Парубчака, І.Рибчича, О.Шевчука, Я. Кулика, М. Журба та ін.

Наразі є необхідність у додатковому дослідженні для розкриття особливостей трансформацій центрального органу державного управління України сферою фізичної культури і спорту за період з 1991р. дотепер, що визначено нами **метою цієї статті.**

Виклад основного матеріалу дослідження. Наприкінці ХХ століття в Україні у наукових розробках, зокрема українських дослідників, та у практиці державного управління (у широкому й вузькому розуміннях)

приділяли значної уваги організаційним структурам та функціям управління. Була тривала дискусія: 1) в організаційній структурі державного управління слід провести перегляд функцій (на основні функціонального обстеження) та їх упорядкувати; 2) організаційну структуру державного управління слід наповнити новими функціями; 3) необхідно сформувавши нову функціональну структуру та відповідно до неї формувати організаційну структуру. Досить часто переважав перший та/або другий підхід і реформування державного управління в Україні, нажаль, зводилося до створення (об'єднання, роз'єднання ...) нових органів влади (інституцій) або з новою назвою з передачею іноді застарілих функцій.

Слід сказати, що функції, функціональні структури, організаційні структури відносяться до організаційного механізму, який тісно пов'язаний з іншими механізмами державного (у вузькому розумінні) й публічного управління. Водночас із організаційного механізму можна виокремити інституційний механізм, який безпосередньо пов'язаний зі створенням й функціонуванням інституцій (як органів влади, так інших інституцій у відповідній сфері публічного управління).

Вважаємо, що з метою проведення якісних ґрунтовних досліджень, таке виокремлення інституційного¹ механізму, є виправданим. Проте, слід пам'ятати, що інституційний механізм є частиною системи публічного управління та тісно пов'язаний з іншими механізмами. А особливо важливо: інституційний механізм має забезпечити досягнення мети публічного управління за допомогою раціонально визначених функцій, що покладені на інституції з оптимальною організаційною структурою.

Як приклад розглянемо особливості інституційного механізму публічного управління сферою фізичної культури і спорту в Україні, а саме особливості трансформацій центрального органу державного управління

---

¹ *Інституційний, інституціональний* – institutional (анг.)

(центрального органу виконавчої влади, далі – ЦОВВ) України сферою фізичної культури і спорту з 1991 р. дотепер (Табл. 1).

Насамперед, зауважимо, що Закон України «Про фізичну культуру і спорт» [2], який введений в дію 29 січня 1994 р. та, який є чинним дотепер, хоча і зі змінами, оперує поняттям «сфера фізичної культури і спорту». Законодавець не визначив чітко цю сферу, водночас дає визначення поняття «суб'єкти сфери фізичної культури і спорту» – «фізичні або юридичні особи, які здійснюють свою діяльність з метою розвитку фізичної культури і спорту. Суб'єктами сфери фізичної культури і спорту є: фізичні особи, які займаються фізичною культурою і спортом, у тому числі спортсмени; фахівці сфери фізичної культури і спорту; заклади фізичної культури і спорту; відповідні органи влади» [2, ст. 1].

Таблиця 1. Центральні органи виконавчої влади України у сфері фізкультури і спорту за період незалежної України

Дата утворення ЦОВВ	Назва ЦОВВ України у сфері фізкультури і спорту	Основні завдання й функції ЦОВВ України у сфері фізкультури і спорту
22 квітня 1986 [3]	Державний комітет УРСР по фізичній культурі і спорту	керівництво фізичним вихованням населення і контроль у цій галузі, розробку і впровадження політики (<i>уточн І.Сурай</i>); підготовка спортсменів; проведення заходів, підготовка й розподіл фізкультурних кадрів, пропаганда фізичної культури, координація планів заходів, розподіл спортивного інвентаря та обладнання, будівництво й експлуатацію спортивних споруд, проведення наукових досліджень, здійснення міжнародних спортивних зв'язків.
3 жовтня 1991[4]	Міністерство України у справах молоді і спорту	розробка пропозицій з формування державної політики; керівництво та контроль за ходом реалізації державної політики; проведення заходів; кооперування коштів; розробка заходів щодо розвитку виробництва молодіжних і спортивних товарів та обладнання.

Продовження таблиці 1.

26 липня 1996 [5]	Державний комітет України з <i>фізичної культури і спорту</i>	участь у формуванні державної політики; розроблення концепцій, комплексних і цільових програм; здійснення державного нагляду та контролю; організація проведення заходів; координація діяльності органів влади, громадських організацій, підприємств, установ, кооперування коштів; розроблення заходів щодо збільшення виробництва спортивних товарів та обладнання; здійснення міжнародного співробітництва [6]
31 травня 2000 [7]	Державний комітет молодіжної політики, <i>спорту і туризму</i> України	участь у формуванні та забезпечення реалізації державної політики; розроблення проектів концепцій; міжгалузева координація та функціональне регулювання; організація проведення досліджень; розроблення та реалізація заходів; міжнародне співробітництво
22 листопада 2001 [8]	Державний комітет України з питань <i>фізичної культури і спорту</i>	участь у формуванні та забезпечення реалізації державної політики; розроблення проектів концепцій, програм розвитку; створення умов для реалізації права громадян; сприяння розвитку спорту; міжнародне співробітництво.
26 лютого 2005 [9]	Міністерство України у справах молоді та <i>спорту</i>	Міністерство України у справах молоді та спорту перейменовано у Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту [10]
18 серпня 2005 [10]	Міністерство України у справах сім'ї, молоді та <i>спорту</i>	участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики; координація заходів, розроблення проектів прогностичних і програмних документів, здійснення міжнародного співробітництва
9 грудня 2010 [11]	Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України	формування та забезпечення реалізації державної політики; визначає перспективи і пріоритетні напрями розвитку; здійснює нормативно-правове забезпечення; встановлює порядок атестації спортивних тренерів та суддів; визначає систему спортивних відзнак і нагород, нормативи матеріально-технічного та кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту; визначає порядок визнання видів спорту в Україні, включення їх до відповідного реєстру та порядок його ведення; затверджує Єдиний календарний план фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів України; тощо [12]
31 травня 2011 [13]	Державна служба молоді та <i>спорту</i> України	реалізація державної політики у молодіжній сфері, сфері фізичної культури та спорту; внесення на розгляд Міністра освіти і науки, молоді та спорту України пропозицій щодо формування державної політики у зазначених сферах
24 липня 2013 [14]	Міністерство молоді та <i>спорту</i> України	формування та реалізація державної політики [14]

Продовження таблиці 1.

2 вересня 2019 [15]	Міністерство культури, молоді та <i>спорту</i> України	формування та реалізація державної політики; є суб'єктом протидії корупційним правопорушенням, що впливають на результати офіційних спортивних змагань [16]
23 березня 2020 [17]	Міністерство молоді та <i>спорту</i> України	забезпечення формування та реалізація державної політики

Джерело: сформовано на основі нормативно-правових актів України [2–20].

Як бачимо (Табл. 1) з 1991 р. дотепер основний елемент інституційного механізму державного й публічного управління сферою фізичної культури і спорту в Україні – центральний орган виконавчої влади постійно змінювався.

У спадщину від СРСР Україні залишився Державний комітет УРСР у справах молоді, фізичної культури та спорту, на який було покладено [3]: *керівництво* фізичним вихованням населення і *контроль* у цій галузі, *розробку і впровадження* в практику науково обґрунтованої системи фізичної підготовки населення, а також *підготовки спортсменів, проведення* республіканських, всесоюзних і міжнародних змагань і зборів, *підготовку й розподіл фізкультурних кадрів, пропаганду* фізичної культури, *координацію планів* спортивних заходів та *кооперування коштів* міністерств, відомств і громадських організацій на їх проведення, *розподіл спортивного інвентаря* та обладнання, *будівництво й експлуатацію* спортивних споруд, *проведення наукових досліджень* у галузі фізичної культури і спорту, *здійснення міжнародних спортивних зв'язків*.

У жовтні 1991 року Міністерство України у справах молоді і спорту (*центральний орган державного управління України, підвідомчий Кабінету Міністрів України* (далі – КМ України) [4] стало правонаступником колишнього Державного комітету УРСР у справах молоді, фізичної культури та спорту. Головними завданнями цього Міністерства України визначено [4]: а) *розробка пропозицій про формування державної політики у вирішенні проблем молоді, розвитку фізичної культури та спорту, прогнозування та*

забезпечення комплексного розвитку цих сфер; б) *керівництво та контроль за ходом реалізації* державної політики з питань молоді, фізичної культури та спорту; в) *проведення фестивалів, конкурсів, спортивних змагань і учбово-тренувальних зборів, заходів щодо виходу молодіжних і спортивних організацій України на міжнародну арену, здійснення міжнародних зв'язків*; г) *підготовка й раціональне використання фізкультурних кадрів*; д) *пропаганда молодіжного руху, фізичної культури та спорту*; є) *координація планів, практичних заходів та кооперування коштів* міністерств, інших центральних органів державного управління України, громадських організацій, підприємств та установ на здійснення молодіжних і фізкультурно-спортивних програм; ж) *розробка заходів щодо розвитку виробництва молодіжних і спортивних товарів та обладнання*, в т. ч. на спеціалізованих підприємствах; *будівництво і зміцнення матеріально-технічної бази навчальних закладів, молодіжних центрів, спортивних і туристських споруд.*

З метою «вдосконалення структури управління економікою та соціальною сферою» Указом Президента України [5] 26 липня 1996 р. утворено Державний комітет України з фізичної культури і спорту, який як ЦОВВ «забезпечує проведення в життя державної політики з питань фізичної культури і спорту на всій території України, здійснює керівництво дорученою сферою, несе відповідальність за стан її розвитку» [6].

У травні 2000 р. Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму України став правонаступником Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Державного комітету України з фізичної культури і спорту та Державного комітету України по туризму [7] і як ЦОВВ, діяльність якого спрямовувалася і координувалася КМ України, мав основні завдання: *участь у формуванні та забезпечення реалізації державної політики з питань дітей, молоді, жінок, сім'ї, фізичної культури, спорту, туризму; розроблення проектів концепцій, програм з питань дітей, молоді, жінок, сім'ї, розвитку фізичної культури, спорту, туризму; міжгалузева координація та*

функціональне регулювання з питань дітей, молоді, жінок, сім'ї, фізичної культури, спорту, туризму; підготовка аналітичних, інформаційних та статистичних матеріалів, організація проведення досліджень становища та перспектив розвитку дітей, молоді, жінок, сім'ї, фізичної культури, спорту, туризму; розроблення та реалізація разом з іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади, громадянами і об'єднаннями громадян заходів, спрямованих на поліпшення становища дітей, молоді, жінок та сім'ї, подальший розвиток фізичної культури, спорту, туризму; міжнародне співробітництво з питань дітей, молоді, жінок, сім'ї, фізичної культури, спорту, туризму.

22 листопада 2001 р. [8] Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму України реорганізовано. Державний комітет України з питань фізичної культури і спорту знов визнано ЦОВВ, діяльність якого спрямовується і координується КМ України [18] та, який у межах своєї компетенції організовує виконання актів законодавства, здійснює систематичний контроль за їх реалізацією. Основні завдання Держкомспорту України [18]: *участь у формуванні та забезпечення реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту; розроблення проектів концепцій, програм розвитку фізичної культури і спорту; створення умов для реалізації права громадян на заняття фізичною культурою і спортом; сприяння розвитку олімпійського, параолімпійського руху та спорту вищих досягнень в Україні; міжнародне співробітництво у питаннях фізичної культури і спорту.*

26 лютого 2005 р. Міністерство України у справах молоді та спорту (ЦОВВ, діяльність якого спрямовується і координується КМ України) стало правонаступником Міністерства України у справах сім'ї, дітей та молоді та Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту [9]. 18 серпня 2005 р. [10] Міністерство України у справах молоді та спорту перейменовано у Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту. Мінсім'ямолодьспорт України так само як і попередній ЦОВВ у цій сфері –

Держкомспорту України, організовував виконання актів законодавства і здійснював контроль за їх реалізацією [10]. Суттєво не змінилися й завдання: *участь у формуванні та забезпеченні реалізації державної політики; координація заходів, здійснюваних центральними та місцевими органами виконавчої влади, розроблення проектів прогнозних і програмних документів, здійснення міжнародного співробітництва з питань, що належать до компетенції Міністерства; сприяння розвитку видів спорту в Україні* [10].

9 грудня 2010 року [11] з метою оптимізації системи центральних органів виконавчої влади, усунення дублювання їх повноважень, забезпечення скорочення чисельності управлінського апарату та витрат на його утримання, підвищення ефективності державного управління утворено Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України (ЦОВВ, діяльність якого спрямувалася і координувалася КМ України) у результаті реорганізації Міністерства освіти і науки України та Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту. Основними завданнями МОНмолодьспорту України було визначено: формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері освіти і науки, інновацій та інформатизації, інтелектуальної власності, молоді, фізичної культури та спорту [12].

Указом Президента України від 31 травня 2011 р. [13] було визнано таким, що втратив чинність, Указ Президента України від 18 серпня 2005 року № 1176 «Про Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту» [10] та затверджено Положення про Державну службу молоді та спорту України, у якому Держмолодьспорт України визначено як ЦОВВ, діяльність якого спрямовується і координується КМ України через Міністра освіти і науки, молоді та спорту України та який входить до системи органів виконавчої влади і забезпечує реалізацію державної політики у молодіжній сфері, сфері фізичної культури та спорту. Основними завданнями Держмолодьспорту України визначено [13]: *реалізація державної політики у молодіжній сфері, сфері фізичної культури та спорту; внесення на розгляд*

Міністра *пропозицій щодо формування державної політики* у зазначених сферах.

Слід зауважити, що Державний комітет й Міністерство (як форма інституції), які кілька разів змінювали одне одного протягом 20 років мали майже однаковий статус – ЦОВВ, діяльність якого спрямовується і координується КМ України, а з 31 травня 2011 р. (до 24 липня 2013 р.) понижено статусність головної інституції управління сферою фізичної культури і спорту: діяльність Державної служби молоді та спорту України спрямовувалася і координувалася через Міністра освіти і науки, молоді та спорту України.

24 липня 2013 р. Указом Президента України [14] скасовано Положення про Державну службу молоді та спорту України [13] та затверджено Положення про Міністерство молоді та спорту України (ЦОВВ, діяльність якого вже мала знов спрямовуватися і координуватися КМ України). Зазначено, що Мінмолодьспорт України було визначено головним органом у системі ЦОВВ, який забезпечує формування та реалізує державну політику у молодіжній сфері, сфері фізичної культури і спорту. Основними завданнями Мінмолодьспорту України встановлено: *забезпечення формування та реалізація державної політики* у молодіжній сфері, сфері фізичної культури і спорту, участь у формуванні та реалізація в межах своєї компетенції державної політики у сфері волонтерської діяльності. При цьому, основні завдання розкрито у 57 пунктах, що можна вважати функціями (повноваженнями).

Слід звернути увагу, що 2 липня 2014 р. Постановою КМ України [19] затверджено інше Положення про Міністерство молоді та спорту України (ЦОВВ, діяльність якого спрямовується і координується КМ України), яке є чинним дотепер, хоча й зазнало багато змін у 2016-2022 рр. Мінмолодьспорт названо головним органом у системі ЦОВВ, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, національно-патріотичного виховання (з 2016 р.). Мінмолодьспорт є

суб'єктом протидії корупційним правопорушенням, що впливають на результати офіційних спортивних змагань.

Основними завданнями Мінмолодьспорту є забезпечення *формування та реалізація державної політики* у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, національно-патріотичного виховання, *участь у формуванні та реалізація* в межах повноважень, передбачених законом, державної політики *у сфері волонтерської діяльності* (з 2016 р.). При цьому, основні завдання розкрито у 49 пунктах, що можна вважати функціями (повноваженнями) та, зауважимо, зазнавали у 2016-2022 рр. значних змін.

Звертаємо увагу, що 2 вересня 2019 р. [15] з метою оптимізації системи центральних органів виконавчої влади утворено *Міністерство культури, молоді та спорту України* (далі – МКМС), реорганізувавши шляхом перетворення Міністерство інформаційної політики та поклавши на утворений центральний орган виконавчої влади завдання та функції Міністерства культури і Міністерства молоді та спорту, що ліквідуються. А 16 жовтня 2019 р. Постановою КМ України [16] визначено, що як ЦОВВ, діяльність якого спрямовується і координується КМ України, МКМС є головним органом у системі ЦОВВ, що забезпечує *формування та реалізує державну політику* у сфері, зокрема, фізичної культури і спорту, а також є *суб'єктом протидії корупційним правопорушенням*, що впливають на результати офіційних спортивних змагань.

Ця Постанова КМ України від 16 жовтня 2019 р. № 885 зазнала дуже значних змін протягом 2016-2022 рр. і сьогодні є чинною. Проте, навіть її назва змінилася у березня 2020 р. [17] (МКМС перейменовано на Міністерство культури та інформаційної політики) і тепер ця постанова стосується діяльності Міністерства культури та інформаційної політики та затверджує Положення про нього [20].

На сьогодні, згідно чинного Закону України «Про фізичну культуру і спорт» [2, ст. 5] «державне управління фізичною культурою і спортом здійснюється ЦОВВ, що забезпечує *формування державної політики* у сфері

фізичної культури та спорту, ЦОВВ, що *реалізує державну політику* у сфері фізичної культури та спорту, за сприяння відповідно інших органів державної влади та органів місцевого самоврядування». Постановою КМ України [19] названо один ЦОВВ – Міністерство молоді та спорту України (Мінмолодьспорт), який забезпечує формування та реалізує державну політику у зазначеній сфері.

Висновки та перспективи подальших досліджень. За результатами проведеного дослідження з'ясовано, що у період з 1991р. дотепер, відбулися саме трансформації (зміна форми) центрального органу державного управління України сферою фізичної культури і спорту:

1) у 1991р. – центральний орган державного управління України; з 1996 р.– ЦОВВ. Позначення «орган виконавчої влади» пом'якшує «Public administration» та вказує на розподіл влад;

2) трансформації зводилися до утворення (об'єднання, роз'єднання ...) нових органів виконавчої влади (інституцій): Державний комітет – Міністерство – Державний комітет – ... – Міністерство –...– Державна служба – Міністерство, з частково новими назвами та передачею тих самих, іноді застарілих функцій, що не змінювало сутність інституційного механізму;

3) у функціях (повноваженнях) цих ЦОВВ спостерігається і сьогодні значні прояви державного управління через адміністрування (Public administration). При цьому, зауважимо, що названа сфера не є винятком, бо уся система публічного управління України потребує сьогодні кардинальних змін: функціонального моделювання системи публічного управління з відмовою державних інституцій від функцій «Hard administration»; «розведення» по різних інституціях функцій формування, реалізації політики та контролю за ними; передачу функцій управління (максимально) недержавним або напівнедержавним інституціям.

Отже, у перспективі подальші дослідження мають узагальнити європейський досвід публічного управління сферою фізичної культури і

спорту та сприяти напрацюванню науково-обґрунтованих рекомендацій з удосконалення системи публічного управління України.

Література

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 27.01.2023).
2. Про фізичну культуру і спорт : Закон України від 24.12.1993 р. № 3808-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (дата звернення: 27.01.2023).
3. Про перетворення Комітету по фізичній культурі і спорту при Раді Міністрів УРСР у Державний комітет УРСР по фізичній культурі і спорту : Постанова Центрального комітету Компартії України в Ради Міністрів УРСР від 22 квітня 1986 р. №148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/148-86-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.01.2023).
4. Питання Міністерства України у справах молоді і спорту : Постанова Кабінету Міністрів України від 3 жовтня 1991 р. № 242. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/242-91-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.01.2023).
5. Про зміни в системі центральних органів виконавчої влади України : Указ Президента України від 26 липня 1996 р. № 596/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596/96#Text> (дата звернення: 27.01.2023).
6. Про Положення про Державний комітет України з фізичної культури і спорту : Указ Президента України від 14 листопада 1996 р. № 1078/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1078/96#Text> (дата звернення: 27.01.2023).
7. Про Державний комітет молодіжної політики, спорту і туризму України : Указ Президента України від 31 травня 2000 р. № 740/2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/740/2000#Text> (дата звернення: 27.01.2023).
8. Про реорганізацію Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України : Указ Президента України від 22 листопада 2001 р.

№ 1132/2001. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1132/2001#Text> (дата звернення: 27.01.2023).

9. Про Міністерство України у справах молоді та спорту : Указ Президента України від 26 лютого 2005 року № 381/2005. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3812005-2287> (дата звернення: 27.01.2023).

10. Про Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту : Указ Президента України від 18 серпня 2005 р. № 1176/2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1176/2005#Text> (дата звернення: 27.01.2023).

11. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади : Указ Президента України від 9 грудня 2010 р. № 1085/2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1085/2010#Text> (дата звернення: 27.01.2023).

12. Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України : Указ Президента України від 8 квітня 2011 р. № 410/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/410/2011#Text> (дата звернення: 27.01.2023).

13. Про Державну службу молоді та спорту України : Указ Президента України від 31 травня 2011 р. № 636/2011. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/636/2011#Text> (дата звернення: 27.01.2023).

14. Про Положення про Міністерство молоді та спорту України : Указ Президента України від 24 липня 2013 р. № 390/2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/390/2013#Text> (дата звернення: 27.01.2023).

15. Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету міністрів України від 2 вересня 2019 р. № 829. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-optimizaciyi-sistem-829> (дата звернення: 27.01.2023).

16. Деякі питання діяльності Міністерства культури, молоді та спорту : Постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2019 р. № 885. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-diyalnosti-ministerstva-kulturi-molodi-ta-sportu-885161019> (дата звернення: 27.01.2023).

17. Деякі питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади : Постанова Кабінету міністрів України від 23 березня 2020 р. № 238. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/238-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.01.2023).

18. Про Державний комітет України з питань фізичної культури і спорту : Указ Президента України від 26 лютого 2002 р. № 191/ 2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/191/2002#Text> (дата звернення: 27.01.2023).

19. Про затвердження Положення про Міністерство молоді та спорту України : Постанова Кабінету міністрів України від 2 липня 2014 р. № 220. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.01.2023).

20. Деякі питання діяльності Міністерства культури та інформаційної політики (Деякі питання діяльності Міністерства культури, молоді та спорту): Постанова Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2019 р. № 885 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/885-2019-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.01.2023).

References

1. Verkhovna Rada of Ukraine (1996), “The Constitution of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Accessed 27.01.2023).

2. Verkhovna Rada of Ukraine (1993), The Law of Ukraine “On Physical Culture and Sport”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (Accessed 27.01.2023).

3. Central Committee of the Communist Party of Ukraine in the Council of Ministers of the Ukrainian SSR (1986), Decree “On the transformation of the Committee on Physical Culture and Sports under the Council of Ministers of the Ukrainian SSR into the State Committee on Physical Culture and Sports of the Ukrainian SSR”, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/148-86-%D0%BF#Text> (Accessed 27.01.2023).

4. Cabinet of Ministers of Ukraine (1991), Resolution “Issues of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine”, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/242-91-%D0%BF#Text> (Accessed 27.01.2023).

5. President of Ukraine (1996), Decree “About changes in the system of central executive bodies of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596/96#Text> (Accessed 27.01.2023).
6. President of Ukraine (1996), Decree “On the Regulations on the State Committee of Ukraine for Physical Culture and Sports”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1078/96#Text> (Accessed 27.01.2023).
7. President of Ukraine (2000), Decree “About the State Committee of Youth Policy, Sports and Tourism of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/740/2000#Text> (Accessed 27.01.2023).
8. President of Ukraine (2001), Decree “On the reorganization of the State Committee for Youth Policy, Sports and Tourism of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1132/2001#Text> (Accessed 27.01.2023).
9. President of Ukraine (2005), Decree “About the Ministry of Youth and Sports of Ukraine”, available at: <https://www.president.gov.ua/documents/3812005-2287> (Accessed 27.01.2023).
10. President of Ukraine (2005), Decree “About the Ministry of Family, Youth and Sports of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1176/2005#Text> (Accessed 27.01.2023).
11. President of Ukraine (2010), Decree “On optimizing the system of central executive bodies”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1085/2010#Text> (Accessed 27.01.2023).
12. President of Ukraine (2011), Decree “On the approval of the Regulation on the Ministry of Education and Science, Youth and Sports of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/410/2011#Text> (Accessed 27.01.2023).
13. President of Ukraine (2011), Decree “About the State Youth and Sports Service of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/636/2011#Text> (Accessed 27.01.2023).
14. President of Ukraine (2013), Decree “About the Regulation on the Ministry of Youth and Sports of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/390/2013#Text> (Accessed 27.01.2023).
15. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Resolution “Some issues of optimization of the system of central executive bodies”, <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-optimizaciyi-sistem-829> (Accessed 27.01.2023).

16. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Resolution “Some issues of activity of the Ministry of Culture, Youth and Sports”, <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-diyalnosti-ministerstva-kulturi-molodi-ta-sportu-885161019> (Accessed 27.01.2023).

17. Cabinet of Ministers of Ukraine (2020), Resolution “Some issues of optimizing the activities of central executive bodies”, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/238-2020-%D0%BF#Text> (Accessed 27.01.2023).

18. President of Ukraine (2002), Decree “About the State Committee of Ukraine on Physical Culture and Sports”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/191/2002#Text> (Accessed 27.01.2023).

19. Cabinet of Ministers of Ukraine (2014), Resolution “On approval of the Regulation on the Ministry of Youth and Sports of Ukraine”, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2014-%D0%BF#Text> (Accessed 27.01.2023).

20. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Resolution “Some issues of the Ministry of Culture and Information Policy (Some issues of the Ministry of Culture, Youth and Sports)”, <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/885-2019-%D0%BF#Text> (Accessed 27.01.2023).

Стаття надійшла до редакції 30.01.2023 р.